

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่...../641
วันที่ - 3 ส.ค. 2549 เวลา 12.24

สทป. 2/146
วันที่ 3 ส.ค. 2549
เวลา 12.05 น.

ที่ สธ 0424.4/4/ 912

กระทรวงสาธารณสุข

ถ. ดิวนนท์ จ.นนทบุรี 11000

28 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง การดำเนินงานด้านการป้องกันเอดส์ในกลุ่มเยาวชน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ - 7 ส.ค. 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทสรุปการดำเนินงานด้านการป้องกันเอดส์ในกลุ่มเยาวชน จำนวน 20 ชุด

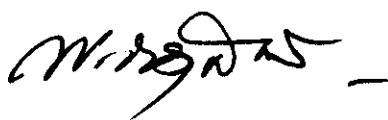
สืบเนื่องจากการติดตามสถานการณ์เอดส์ในประเทศไทย พบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมในวัยรุ่น ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์เพิ่มมากขึ้น โดยแนวโน้มดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในระดับโลกและจากผลการวิจัยในประเทศไทยก็พบแนวโน้มที่สอดคล้องกัน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมีเพศสัมพันธ์แบบฉาบฉวย โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย การใช้สารเสพติด เป็นต้น ทำให้มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้เร่งรัดการดำเนินงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มเยาวชนให้เข้มข้นและมีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ดำเนินการจัดประชุมเพื่อระดมสมองในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มเยาวชนและวัยรุ่นในวันที่ 1 ธันวาคม 2548 ณ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ในการนี้ กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำบทสรุปการดำเนินงานด้านการป้องกันเอดส์ในกลุ่มเยาวชน เสร็จเรียบร้อยแล้วตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้และ

เห็นสมควรรายงานคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทาง
และนโยบายในการดำเนินงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบด้วย จะเป็น
พระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินิจ จารุสมบัติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

จัดอยู่ในประเภทเรื่องทราบเพื่อเป็นข้อมูล

(นายสุวิช ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘๓ ๑/๓
สมป ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ - 7 ส.ค. 2549
(ทราบเพื่อเป็นข้อมูล)

กรมควบคุมโรค

สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

โทร./โทรสาร 0 2590 3215-6

บทสรุปการดำเนินงานด้านการป้องกันเอดส์ในกลุ่มเยาวชน

กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการจัดการประชุมเพื่อระดมสมองนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานกับกลุ่มเยาวชนจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 27 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักส่งเสริมกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ รองอธิบดีกรมควบคุมโรค ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขต 3 ผู้อำนวยการสำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผู้แทนจากกองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย และนักวิชาการในสังกัดสำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนที่ผ่านมาและวางแนวทางการทำงานเกี่ยวกับเยาวชนในอนาคตข้างหน้า ได้ข้อสรุป ดังนี้

สถานการณ์ปัญหาเอดส์ในกลุ่มเยาวชน

ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของเอดส์มีการแพร่ระบาดไปสู่ครอบครัว และวัฒนธรรมทางเพศของเยาวชนเปลี่ยนไป เช่น ค่านิยมการมีกิ๊ก เยาวชนมองดูว่าเป็นเรื่องเท่ สื่อลามกที่แพร่สู่เยาวชนง่ายขึ้นและมากขึ้น โดยผู้ใหญ่เข้าใจไม่ถึงและตามไม่ทัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่สำรวจพบว่ามี การรับรู้เรื่องเพศจากสื่อลามกมากขึ้น เช่น จากหนังสือการ์ตูน ซีดี อินเทอร์เน็ต ข้อมูลพบว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษารับรู้เรื่องเพศจากหนังสือการ์ตูน มากกว่าร้อยละ 50 รับรู้เรื่องเพศ จากซีดี อินเทอร์เน็ต ไม่ใช่แค่ความรักแต่เป็นการแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน

ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา สถานการณ์การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีแนวโน้มมากขึ้น ในปี 2547 มีจำนวน 13,000 ราย ซึ่งเดิมมีแนวโน้มลดลงมาตลอด กลุ่มอายุ 15-24 ปี มีอัตราการป่วยเพิ่มมากขึ้นกว่า ร้อยละ 50 ถือว่าเป็นสัญญาณอันตรายที่บ่งชี้ชัดเจนว่า ถ้าไม่มีการทำงานที่จริงจัง จะมีการติดเชื้อเอชไอวีตามมาแน่นอนในกลุ่มเยาวชน

สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่าประชากรกลุ่มอายุ 15-19 ปี พบสัดส่วนอัตราป่วย 53 ต่อ 1 แสนในเพศชาย และอัตราป่วย 38 ต่อ 1 แสนในเพศหญิง

ในกลุ่มอายุ 20-24 ปี เพศชาย 55 ต่อ 1 แสน และเพศหญิง 59 ต่อ 1 แสน ซึ่งสูงและยังพบว่าอัตราป่วยสูงแต่มารับบริการน้อย รูปแบบการติดเชื้อมาจากการมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุน้อยลง มีคู่เพศสัมพันธ์มากขึ้น และเพศสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น Bisexual, ชายรักชาย ทิศนะของการมีเพศสัมพันธ์เปลี่ยนไปโดยวัยรุ่นจะมองว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดา อัตราการใช้ถุงยางอนามัยอยู่ในระดับต่ำ และขาดทักษะส่วนบุคคล เช่น การปฏิเสธ การแก้ไขปัญหา

ปัญหาจากการดำเนินงานเรื่องเพศศึกษา

1. ขาดการสนับสนุนจากระบบการทำงาน
2. ทักษะคติของครูผู้สอน มองว่าเรื่องเพศไม่ควรนำมาสอน จะเป็นการชี้โพรงให้กระรอก
3. พ่อแม่ ผู้ปกครองขาดเครื่องมือและการเรียนรู้เพื่อสื่อสารเรื่องเพศ
4. ขาดการทำงานเป็นเครือข่ายระหว่างหน่วยงานอื่นๆ ที่รับผิดชอบเรื่องเยาวชน
5. ขาดการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ วางการทำงานร่วมกัน

ปัญหาจากการดำเนินงานที่ผ่านมา

ขาดการสรุปบทเรียน ว่าใครทำอะไรที่ไหน อย่างไร บทเรียนเป็นอย่างไร วิธีการคิดการทำงาน การศึกษาวิจัย ที่จะเติมในส่วนที่ขาด

ข้อเสนอจากที่ประชุม

1. ให้เร่งรัดการขยายโครงการที่มุ่งกลุ่มเยาวชน/วัยรุ่น ภายใน 2-3 ปี เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดเอ็ดส์มากขึ้นและเกิดผลกระทบต่างๆ อีกมากมาย เช่น การเร่งรัดขยายผลหลักสูตรเพศศึกษาที่มีอยู่อาจต้องใช้เวลาอันไม่ทันกับสถานการณ์ของเยาวชน ขอให้ทุกหน่วยงานมีการตั้งเป้าหมายในการขยายโครงการให้เร็วที่สุด
2. ควรมีการรณรงค์การสร้างตระหนักรู้ในการป้องกันเอ็ดส์ ที่ต่อเนื่อง เช่น การรณรงค์ในวันเอดส์โลก วันแห่งความรัก ไม่ควรเน้นเฉพาะเทศกาลเท่านั้น เนื่องจากได้รับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ไวมากกว่าจากสื่อภายนอก
3. การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน จากหน่วยงานที่มีความตั้งใจจริง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทิศทางการทำงานร่วมกัน เพิ่มพูนความรู้ความเป็นระบบมากขึ้น และให้การดูแลวัยรุ่น/เยาวชนที่ต่อเนื่อง เช่น การส่งต่อ การรักษา การทำงานอาจเชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนมาร่วมด้วย

ข้อเสนอเรื่องหลักสูตร

ควรมีคณะทำงานเรื่องหลักสูตรโดยเฉพาะ โดยกระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และทางด้านสังคมมาร่วมพิจารณา เพื่อให้เยาวชนเกิดความสนใจมากขึ้น การขยายผลในโรงเรียนเป็นบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอในการตั้งคณะทำงาน

ควรตั้งภายใต้คณะอนุกรรมการประสานแผน โดยมีท่านอธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นประธาน เพื่อให้การทำงานเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรที่จะมีการผลักดันในระดับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงศึกษาธิการ ต้องมีการพูดคุยในระดับรัฐมนตรี เพื่อทราบทิศทางการแก้ปัญหาการทำงานในกลุ่มเด็กและเยาวชน
2. ทุกหน่วยงานจากกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข เห็นความสำคัญ ที่จะต้องดำเนินกิจกรรม/โครงการเร่งด่วนในกลุ่มวัยรุ่น/เยาวชน เพราะฉะนั้นควร ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอและต่อเนื่อง
3. กระทรวงศึกษาธิการ ควรดำเนินงานในเรื่องการขยายผลหลักสูตรเพศศึกษาให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าการสอนเพศศึกษาจะสามารถชะลออายุของการมีเพศสัมพันธ์ให้มากขึ้น
4. ต้องให้มีการตื่นตัวในเรื่องโรคเอดส์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ไม่ใช่เฉพาะช่วงเทศกาล รวมทั้งควรมีการประเมินผลได้ผลมากน้อยแค่ไหน
5. การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน โดยจัดตั้งคณะทำงานเพื่อผลักดันให้เป็นรูปธรรม เช่น คณะทำงานด้านหลักสูตร คณะทำงานด้านบริการ และคณะทำงานด้านเครือข่าย

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์